

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4
Negyed évre 2

Pénzküldemények:
a Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövet-
kezet címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél
minden szó után előre beküldendő 4 fil.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. február 20.

8. szám.

RÉGIPÉNZEK aranyból és ezüstből jó árban megvétetnek.
Schmidég Alfréd, Budapest, I., Maros-utca 7.

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

FARAGÓ BÉLA

Eddig 25 arany,
ezüstérem és dísz-
oklevéllel kitüntetve.

csász. és kir. udvari szállító.

Magyar magpergető gyára. Erdészeti magnagykereskedés.
Erdei csemetekertek. Diszfenyőkertészet Fajburgonya termelés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Ajánl legjobb minőségű tű és lomblevelű famagvakat, szlapon tölgymakkot gyümölcs- és
fűmagvakat, összes erdősítéshez szükséges tölgy, luczfenyő és minden egyéb lomb- és
tűlevelű facsemetét.

Élősövénynek Ákác, Gleditschia Maclura Aurentiaca, a mely áthatlan sövényeket képez.

☛ Gyümölcsvadoncok, Gyümölcsfák, Rózsák. ☛

☛ 100-féle legujabb és bőtermésű FAJBURGONYÁT, ☛
továbbá vadetetésre és gazdasági célra igen alkalmas csicsókát.

Legmagasabb árban vásárol fenyőtobozakat tölgymakkot és lombfa magvakat!

☛ Mintázott ajánlatokat kér. ☛

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Husliszt

legolcsóbb erőtápszer kutyák, baromfi és fácánok részére.

A folyton friss minőségű és soká eltartható ezen huslisztból 5 kilogram bérmentesített postai szállítással 3 korona 24 fillérbe kerül s tápértéke megfelel 20 kilogramnyi jó nyershus táperejének, 68% fehérnye tartalom biztosítva.

Zoubek Róbert I. sziléziai erőtakarmánygyára.
TESCHEN (Szilézia).

Haering Ede

természetráji tanszergyáros

SZEGED

Csemegi utca 5 és 7 szám

Elválalja mindenféle állat művészies kitömését felelősség mellett.

Nagyobb vadászszobák berendezésére trophéák, szőnyegek és reliefképek készítésére vállalkozik. Praeparálásra alkalmas vadat a legjobb áron megvesz, esetleg más praeparátummal becserél. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Vadakat a következő áron vásárol:

Vadmacska 4-6 kor.-ig	Vaddisznó 0-80-1 kor.-ig
Borz 4-6 "	Galamb 8-10 "
Vidra 10-20 "	Tuzok 2-2.40 "
Róka 3-6 "	Dara 6-12 "
Medve nagyság szerint.	Vadlud 2-3 "
Mókus 1 "	Vándor sólym 2 "
Mogyorós pele 1 "	Sas 3-10 "
Földi kutya 1-2 "	Keselyű 10-12 "
Szarvas nagyság szerint.	
Ózbőr 3-5 "	

A gyár a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület védnöksége alatt áll.

Megrendeléseket elfogad a Szent-István Társulat is, Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28.

Sürgőnycim: HAERING, SZEGED.

ÉLŐVADAK.

Foglyokat, fácányokat, nyulakat, özeket, szarvasokat, däm-vadat, uhukat kunyhóleshez, minden fajú ragadozó emlősöket és madarakat, tyukokat, libákat diszfácányokat vásárol és erre vonatkozó ajánlatokat kér

MAYER EDE
élővad kiviteli üzlete.

Wiener-Neustadt, Ausztria
Schneeberggasse Nr. 10.

Fiók vadkereskedés Magyarországon Savanyukut,
Sopron megye.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

Pénzküldemények:

a Szászsebesi ipar- és gazdasági hitelszövetkezet címére Szászsebesen küldendők.

Megjelenik minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
lapkiadó:

Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlközásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint

XII. évfolyam.

Szászsebes, 1908. február 20.

8. szám.

A mi közönyösségünk.

(folytatás és vége.)

A külföldi és a mi erdészeti altisztjeink közt mutatkozó ezt a nagy ellentétet megmagyarázza ugyan némileg az a körülmény, hogy a szomszédos határon tuliaknál nagyobb előtanulmányokat követelnek meg mint nálunk s olyan erdészeti altisztet, a ki legalább a középiskola négy alsóbb osztályát nem végezte volna, nem igen lehet találni s így már az iskolában beléjük lett oltva a tudományszomj, míg nálunk a legnagyobb rész a negyedik s ritkább esetben a hatodik elemi osztályon tul, az összességnek csak elenyészőleg csekély százaléka folytatja tovább tanulmányait s így nem igen képes mérlegelni azt, hogy milyen üdvös és hasznos dolog az életben való tovább tanulás és képződés, hanem megelégednek azzal, hogy az erdőőri szakvizsgát úgy a hogy sikerült letenniök és elnyerték az erről kiállított szakvizsgai bizonyítványt s ennek segítségével a szegényes kenyeret nyújtó állást.

Nem lehet egyébként tagadni azt sem, hogy a külföldi kartársak művelődésére nagy befolyással van az előkelőbb körökkel való társadalmi érintkezés is, mert ott bizony nem találni azt a

rideg szolgálati viszonyt, a mely nálunk tisztviselő és altiszt között mindennapos, mert míg nálunk előjáróink nagy része bennünk csak az alárendelt szolgát látja, addig a külföldi az ő alárendeltjét fontos missiójában segítő társának tekintti s nem csak a szolgálat merev határai közt, hanem azokon kívül is szívesen érintkezvén vele, nagy mértékben hozzájárul lelkének kimiveléséhez és ismereteinek gyarapításához.

Annak, hogy nálunk a képzetebb ifjak nem igyekeznek az erdészeti altiszt pályára lépni, hanem inkább más pályákon való hasonló rangbeli állásokra, könnyen megtalálhatjuk a magyarázatát abban a csekély javadalmazásban, a melyben a legtöbb erdészeti altiszteknek része van; hiszen még az aránylag legjobban javadalmazott kincstáriak is messze mögötte vannak például a vasuti altiszteknek, vagy a bányászatiaknak, pedig azok szolgálata semmivel sem terhesebb a mienknél, az államilag kezelésbe vett erdőknél és a tulnyomóan több magán uradalmiaknál alkalmazott erdészeti altisztek pedig talán soha sem fogják elérni azt a javadalmazást, a mit egy közönséges vasuti bakter élvez, kinek pedig összes teendője abban áll, hogy hébe-korba végig sétál a pályán és mikor valamely vonat jön, zászlócskájával a kezében haptákba vágja magát előtte a bakterház kapujában.

Természetes okát találhatnók tehát annak, hogy a mi erdészeti altisztjeink legnagyobb része nem akar áldozatot hozni a saját művelődésére ebben az átlalános szegénységben s én még

sem tudom ezt mentségül elfogadni, nem pedig azért, mert sokszor volt módomban tapasztalni, hogy olyan kartársak, kik életükben egy koronát is alig áldoztak kulturális és kivált önmivelődési célokra, vig poharazás közben nem egyszer felvett havi fizetésüknek egy harmadát, sőt felét is elköltötték, mégis ha ilyen alkalomnál biztattam, hogy valamely szaklapunkra előfizessenek, azzal álltak elő, hogy nagyon nehéz a megélhetés, nagy a drágaság, hiszen ime egy liter bornak, mely azelőtt hatvan fillér volt, ma már egy korona az ára, a fizetés meg csekély, így tehát a legjobb akaratuk mellett sem tehetik meg azt, hogy még újságjáratásra is valamit áldozzanak. Láttam pedig ilyen alkalomnál még azt is, hogy nem egy a vigadó cimborák közül egy vagy talán két literrel is többet vett be a jóból, mint a menyit a természete megbirt, hát bizony ennek a fölöslegessé lett itálnak az árából, a mely egyáltalán nem szolgált neki javára, hanem csak párnapos rosszulletet okozott, nem egy, de két lapnak egy havi előfizetése is kitelt volna.

Ilyenek a viszonyok a miveltség alacsonyabb fokán álló kartársak tömegénél, de nem sokkal jobbak az intelligensebb kartársak nagy részénél sem, a kiknél nem is az a baj hogy önmivelődésük céljaira nem áldoznának, mert hiszen akárhányak az asztalán találhatunk napilapokat s házában szerény könyvtárt is, de ezeknél viszont az a baj, hogy szeretnek tulmagasra tekinteni, s hivalkodva tudásukkal, fitymálva nézik le a szakmájukba vágó szerényebb saját szaklapjait.

kat. Az ilyenek egyébként többnyire városokban vagy nagyobb községekben lévén alkalmazva, miután itt módjukban van akár olvasó körökben, akár vendéglőkben vagy kávéházakban másféle hírlapokat is olvasni, nem törődnek azzal, hogy ezenkívül vannak még olyan lapok is a melyek az ő és kartársaik érdekeit szolgálják.

Az, aki szegény köztünk, szegénységére hivatkozva huzódik vissza minden olyan mozgalmától, a mely tőle némi csekély áldozatot követel, a kit pedig szerencsés csillagzata jobb sorsba juttatott, közönbösen nézi szegényebb kartársa vergődését, s neki magának nem állván érdekében az általános jólét, visszahuzódik minden közös mozgalmától.

Igy támadt és nőtt azután nagyra közönyösségünk az egész vonalon, mely megölője az érdekünkben keletkezett minden jó igyekezetünknek.

Mi csak sopánkodni, csak panaszkodni tudunk mostoha sorsunk miatt, de ezt is csak suttyomban, ott hol kívülünk más nem hallja, merjük tenni, mert hiszen ez bár nem használ semmit, de legalább semmibe sem kerül. Nekünk nincs szükségünk arra sem, hogy hasznos olvasmányokkal ismereteink körét tágítsuk, szellemi képességeinket fokozzuk. Minek is tennők? Azt a falat kenyeret, a mit mostani tudásunkkal megszerezünk, megkapjuk ezután is, anélkül, hogy tudósabbakká kellene lennünk.

Ez a felfogása a legtöbb kartársnak s ez a felfogás szülőanyja annak a határtalan közönyösségnek, mely mint rákfene rágódik nagy testü-

A szultán halála.

Irta: José Echegaray.

Amit most elme-élünk, az tényleg meg is történt vagy legalább megeshetett volna réges-régen, sok ezer évvel ezelőtt. Megtörtént pedig a távol napkelet vidékén, a csodamesék és legendák titokteljes országában. Minden különös eseménynek a sötét ősidőkben s messze tájon kell végbe mennie. Az időnek és térnek távolságai teszik valószínűvé és költőivé, ami más-
különb, közlelől megfigyelve talán csalárd és prózai volna. Milyen sok az a völgy, mely a magas hegyek

tetejéről vizsgálva szemet, lelket gyönyörködtet, ha pedig leszállva a magasról végighaladunk rajtuk, rutnak, elhagyatottnak barátságtalannak találjuk. A fű szinehagyott, a fák csenevészek, a föld kopár, a víz zavaros: durva valóság mind.

De a távolról tekintve az árnyalatok egymásba olvadnak, a színek ragyognak s összhangban vannak egymással; a rut és jelentéktelen eltűnik, a durva körvonalak kikerekítvők, az anyag, ugyszólván átszelemül s a többféleségekből leszűrődik az esztétikai egység. Ezért tehát mindent magasabb szempontokból kell néznünk, vizsgálnunk. Most pedig elbeszélésemre figyeljetelek:

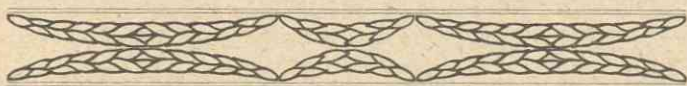
Volt egyszer egy szultán, egy despota, egy dühöngő; emberi alakba bujtatott teremtes vadállatnak, bestiának a szívével. Egyedüli örömét más ember szenvedésében találta.

Ha más ember idegei fájdalomban megrezdültek, az övéi kéjtől reszkettek. Ha más ember szemei könnybe lábadtak, ajkai körül kaján mosoly játszott.

letünkön s nem engedi meg annak olyan mértékben való érvényesülését, nem engedi meg, hogy az emberi társadalomban elfoglaljuk azt a helyet és kivívjuk magunknak azt a tiszteletet, és megbecsülést, a melyet a közjó érdekében teljesített szolgálatunk után méltán megérdemelnénk.

Igy volt ez eddig s nem is lesz másképp mindaddig, a míg ki nem vetkőzünk ebből az átkozott közönyösségből s nem fogunk a mostaninál jobban törődni a magunk és kartársaink érdekeivel.

Egy határszéli erdőőr.

A lövés művészetének megtanulása.

Irtá: Dr. T. V.

(A Vadászat és Állatvilág után.)

Talán lesznek olvasóink között sokan, kiknek a cím nem igen fog tetszeni, mert hát szerintük a lövést nem lehet megtanulni, a lövés olyas valami, amit vagy tud valaki, vagy nem. Ha tud lőni, akkor hiába is tanul, úgy sem lesz belőle soha valamire való lövő.

Igaz, hogy van valami megszívelendő az ilyen okoskodásban, de hát egészben véve nem helyes, mert a lövés művészetét épp úgy tanulni kell, mint például az éneklést, vagy a festést. Ha valakinek nincs tehetsége, természetesen hiába tanul, nem viszi soha semmire, sem a lövészet terén, sem pedig máshol. Hogy valaki jó lövő legyen, épp úgy tanulnia kell, mint a hogy tanulnia kellett Munkácsynak is a festést.

Nagy különbség van az álló célra való lövés, meg a mozgó vadra való lövés között. Álló célra való lövésnél egy pontot kell eltalálnunk egyetlen golyóval. Igaz, hogy ellenértékül használhatjuk a lassu, nem korlátozott idejű célzást, úgy, hogy az irányzékot, a célgombot és a célpontot lassan nyugodtan szedhetjük egy vonalba s jól meggondolhatjuk a dolgot, mielőtt a ravaszt megnyomnók.

Más a mozgó vadra való lövés. Igaz, hogy nagyobb testre lövünk, söréttel, nem is valami nagy távolságra, de nagyon megnehezíti a dolgot a célzási idő rövidsége, esetleg teljes hiánya. A célzási idő alatt pedig meg kell becsülni a vad távolságát, mozgásának irányát és sebességét és mindezen adatokból kiokoskodni a lövés irányát. Ugy, hogy az ilyen lövések látványos tisztára a szerencsétől függenek.

A ki jó lövő akar lenni, az okosan teszi, hogy mielőtt vadászni kezd, álló céltáblán gyakorolja magát, golyós fegyverrel. E gyakorlatok közben főleg ügyeljen arra, hogy milyen távolságra lehet pontosan találni csapott célgommbal, egész célgommbal s többé-kevésbé emelt fegyverrel. Ezenkívül tanulja meg jól, hogy idő kell a golyónak, míg a töltényürből a cső végéig, a cső végétől meg a célpontig eljut.

Említém, hogy gyakorlatokat ne sörétes fegyverrel végezzünk. A golyós fegyver használata azt az előnyt nyújtja, hogy nagyon pontosan megállapíthatjuk a hibázásokat, míg a sörétes fegyvernél ez nem olyan könnyű. A golyós fegyvernek nem kell valami pontos célzó fegyvernek lenni. Legjobb erre a célra egy express golyós fegyver, de hiba nélkül megteszi bármely más, sima csövű gömbgolyójú puska is.

Ha már rövid idei célzás után elég közel jár a golyó a célhoz, ha kapásból nem hibázunk nagyon nagyokat, kezdetét veheti a mozgó célra való lövés gyakorlása. Fődolog, hogy tisztában legyünk avval, milyen sebességgel halad a löveg. Mozgó céltáblául minden

Valameiy embernek haláltusája ránézve új életerőnek a kuforrása volt.

Valamety szép napon a szultán vadászni ment s megtörtént, hogy az élvezettől részegen kísérőit messze maga mögött hagyván az erdőben eltévedt. Fáradtan leült egy fenyőnek az aljában s elszenderedett. Soká volt ily mély álomba elmerülve, mert nem tartozott azok közé, kiket a lelkiismeret furdalása ébrentart. Az ily gyengék csak a fél gonosztevőknek, képezik tulajdonságait, ő pedig egészen az volt.

Hirtelen nesz, zaj keltette fel. Amint egészen magához tért, észrevette, hogy a legeslegmérgezőbb kigyók egyike tekerődzik a teste körül. De egy ember a csuszómászonak leütötte a fejét s ily módon a szultán életét mentette meg. A férfi még ott állott előtte s vérres késsel kezében s letekintett a két szörnyre, a kigyóra, a szultánra.

Ez az ember különös egy teremtmény volt, kalandos, visszatérítő nyomorék testű: tagjai ferdék, elülhátul pupos, iszonyu hosszú karokkal hadonázó. Majd-

nem úgy nézett ki, mint valami óriás, kit a lezuhanó sziklatömb összezuzott, összetört, miközben minden tagját összevisszú hányta. Ellenben ez embernek arca remek szépségű volt. Sötét szemeinek szomorú volt a pillantásuk, magas, nemesmetszésű homlokán valami tragikus vonás. Egy istennek a feje az ördög testére helyezve.

A szultán néhány pillanatig rátekintett majd így szólt:

- Neked köszönöm az életemet.
- Az ember hidegen felelé: — nekem.
- Tudod-e, ki vagyok?
- Tudom.
- A szultán vagyok, urad és parancsolód.
- Tudom.
- Azért mentetted meg az életemet?
- Azért.
- Köt lességedet teljesítetted. Látszik, hogy szeretsz és hogy nagyrabecsülsz.
- Gyűlöllek és megvetlek!

lőni, hogy nem kapásból lő, hanem a puskacsővel követi pár pillanatig a vad futásának irányát. Ez az úgynevezett »vezetés«. Sokan nagyon nagy fontosságot tulajdonítanak ennek a vezetésnek. Ugyanis azt mondják, hogy a lövés pillanatában mozgó csőből kirepülő lövedék, legyen az golyó vagy sörét, a cső mozgásának irányát megtartja, így aztán a lövedék utána repül a vadnak. Ez igaz. Csakhogy, ha figyelembe vesszük, hogy a cső mozgásának sebessége egy másodperc alatt legfeljebb néhány centiméter s ezt a sebességet tartja meg a lövedék is, belátjuk a vezetés fontosságának valódi értékét. Néhány centiméter ide vagy oda, oly esetben, a hol mértékkel mérünk, nem sokat számít. 50–60 lépésre a sörétlövés átmérője körülbelül 75 cm., már most világos, hogy nem sokat számít, ha a vad, a szinte ily hosszú nyúl, pár centiméterrel jobban bent van a körben, vagy pedig nem.

Régebben a vadászok a lövésben való ügyességüket feeskéken, s más apró madarakon próbálgatták. Szórványosan találkozunk még ma is evvel a rossz szokással, de hála Isten napról-napra ritkábban. Kár is a kertben meg a mezőn oly sok hasznos hajtó madarakat minden különösebb ok és cél nélkül, pusztán szórakozásból lelőni. Az ipar manapság nagyon jól tudja helyettesíteni a lövőgyakorlatokon az apró énekes madarakat. A tollal töltött üveggolyókat, a bádognál való repülő csavarokat, meg az agyaggalambokat értem.

Ezekhez megfelelően szerkesztett hajtógép való. Még legegyszerűbb és egyike a legjobbknak a bádognál repülő csavar, ennek hajtó készüléke olcsó, pár forintért bárhol megkaphatjuk. A csavar szépen magasan repül, ha eltaláltuk merőlegesen hullik le. Nem törik, azért nagyon sokáig használható.

A röptés változatossága miatt manapság sokkal kedveltebbek az agyaggalambok. Nem nagyon törékenyek s így a használatban beválnak. Vannak már manapság igen tökéletes agyaggalamb hajtó szerkeze-

tek, a melyeket ha földött helyen, árokban, bokrok között állítunk föl, a vadász által előre meg nem határozható irányban dobhatjuk fel a galambot. Így a vadász abban a helyzetben van, mintha vadászatot vagy galamblovészeten volna. Jobbról balra, balról jobbra, szembe, fölfelé s minden más irányban dobhatjuk a galambot, egyszerre kettőt is, úgy, hogy az agyaggalamb vadászat egyike a legszórakoztatóbb és leghasznosabb sportoknak.

Fontos, hogy a vadászfegyver agyazata, a vadász testéhez illő legyen. Nem illő agyazású puskával bár mily jó legyen is az, nem lehet gyorsan és pontosan lőni. Ha kicsi az agy hajlása, akkor tulságos magasan, ha nagyon hajlott az agy, akkor tulságos mélyre lövünk. Legjobb az agyat a gyárban mérték után megrendelni, vagy pedig nagy fegyverkereskedésben sok közül az illőt kiválasztani. Nagyon sok hibázásnak az oka az agy, de azért minden hibázásért nem lehet az agyat okolni; néha a csőben, a töltésben, a sörétben, a vadban, sőt horribile dictu, néha még a vadászban is lehet a hiba.

Ismeretes dolog ez mind kedves olvasóim legnagyobb része előtt. De hát vannak ifju és kezdő vadászok is, a kik sokat tanulhatnak az elmondottakból, ha megszívlelik. Adja az ég, valamennyiből jó lövő, de jó vadász is válják.

Vadászüdv.

a sziklás vidéket. Ugy rémlett, mintha maga az anyatermészet is eltakarná az ábrázatát s bedugná a fülét, hogy azt a koronás szörnyet meg ne lássa s a nemes érzelmekkel való kérkedését meg ne hallja.

Kevés vártatva előkerültek a szultán emberei, ő pedig meghagyta nekik: — Fogjátok meg ezt az embert, takargassátok be gondosan a sátram vásznába hogy senki meg ne lássa. De nehogy valami baja essék! Tegyétek fel egy elefántra, aztán induljunk a palota felé. Ez a szörnyeteg megmentette az életemet s meg akarom jutalmazni érte. De szót se szóljatok arról, amit láttatok s amiket beszéltem. Ha a legkisebb részletet kifecsegitek, mindannyian a halál fiaivá váltok.

Mikor leszállott az éj, a szultán és kísérete kutyákkal, elefántokkal, lovakkal elérte a várost s kürt-rivalgás és trombitaharsogás közt a remek kapualj alatt a palotába tértek.

S eljött az éj, kedvesen, fenségesen. Az ég sötétké volt, a holdvilág ezüst-tiszta; ragyogtak a csillagok, az égboltozat örök virágai. A szultánkastély egyik

kertjében mély sirt ástak, s mellette katonák tartották fogva az embert, akin az uralkodó könyörületességének és igazságosságának akarta tanujelét adni.

A szultán hidegvérrel nézte az előkészületeket. Mikor a sir elég mélyre volt ásva, az áldozatot lebocsátották, megragadták s addig tartották, míg a földet körülötte ismét betöltötték úgy, hogy végre is nyakig volt a földbe temetve: a sirből már csak szép, büszke feje látszott ki. Most a szultán megparancsolta az embereinek, hogy mindannyian vonuljanak hátra; majd a szerencsétlenhez lépve, ki életének megmentője volt, imigyen szólott hozzá:

— Ez idáig az igazságosságom; most a nagylelkűségemet is meg fogod ismerni s jutalmadat is elveszed. — Lassan távozott, a bokrok mögé bujt s onnan kísérte figyelemmel a történeteket.

Nem nevezhetjük el az embert annak az embernek, mert a férfiú maga, szörnyűséges meztelen teste a láz által agyongyötört, átizzasztott bőre, meggörbült tagjai, egész groteszk testalkata a földben összevegyült

Hasznos tudnivalók

Róka gránátok.

Most, a dúvadak mérgezésének idényében időszerűnek véljük lapunk tisztelt olvasóinak figyelmét egy új fajta mérgezési módra, mely állítólag messze fölötté áll a strychninnel való mérgezésnek. Míg ugyanis a strychninnel való mérgezésnél az azt felvevő vad gyakran még igen nagy távolságokra képes elmenni, míg a halál utoléri, addig az új módszernél helyben marad. Az előbbinél az okot abban kell keresnünk, hogy a strychnin a legtöbb esetben vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak rosszul öl; a dúvad felveszi ugyan helyes eljárás mellett a falatot, de olyan messzire megy, hogy csak friss havon lehet követni s még akkor is kérdéses, hogy bundáját megkapjuk-e. Ezen méltán lehet csodálkozni, mert hiszen ismeretes, hogy a strychnin egyike a legerősebben ható mérgeknek, de könnyen megkapjuk a dolog magyarázatát, ha tudjuk, hogy a strychnin azok közé az alkaloidok közé tartozik, amelyek a legkönnyebben bomlanak, már pedig kint a szabadban bármiképp is legyenek a falatok elhelyezve, bőven van alkalomuk érintkezni a levegővel és a nedvességgel. Hibája még az is, hogy nagyon nehezen oldó-

dik és így hatása is későn áll be. Most Wirker János gyógyszerész Rákoskeresztúron egy új mérgezési szert hozott forgalomba, mely nem egyéb, mint egy 25 milliméter nagyságú fagygyutokocskára, megtöltve 1 gramm oldott cyankálival. Ezeket a tokocskákat célszerű alma nagyságú vajgombocokba elhelyezni, de lehet akár husba, akár heringfejbe is tenni. A gyors hatás onnan ered, hogy a tok a legkisebb nyomásra azonnal megreped és tartalma szétömlik, már pedig ha ebből a méregből csak egy-két csepp jut is a nyelvre, az elmaradhatatlan halál nyomában bekövetkezik s a megmérgezett vad pár lépésnél nem viheti tovább. Így találjuk ezt megírva egy honi szaklapban s mindenesetre célszerű lenne, ha mérgezéssel foglalkozó olvasóink ezt az új fajta mérgezést kipróbálnák, s nagyon szívesen vennők, ha erre vonatkozó tapasztalataikat lapunkban mások oktatására is közölnék.

Agancsok preparálása.

Azokat a vadászokat, a kik őz- és szarvasagancs gyűjtésével foglalkoznak, felettébb érdekelheti, hogy például az éretlen agancsot mi módon szokták elkészíteni, hogy tetszetős színűek legyenek? Nem kevésbé érdeklődhetnek az iránt is hogy a penészes agancsokat miként lehet úgy preparálni, hogy azok egy gyűjteményben helyet foglalhassanak.

Sokan petróleummal, némelyek homályos lakkal, mások firneisszal szokták bevonni az agan-

a földdel; az az ember máris földdélé vált, még mielőtt meghalt volna; a feje azonban kimagaslott belőle mint a hajótörött a tenger habjaiból; ezek a habok azonban sűrűk, tömörek, földből valók voltak. Nem mondjuk tehát, ez az ember, hanem: az a fej.

És az a fej még mindig szép, tragikusan szép, istenien szép volt. Szemei kíváncsian, ijedve néztek körül. Az ajkak remegtek, mintha kiáltást akartak volna hallatni, avagy mosolyt erőszakolni; de sem nem mosolyogtak, sem fel nem kiáltottak, csak reszkettek és rángatództak.

És hirtelen megnyiták a palotának a kert felé szolgáló kapui s kiléptek belőle, fantasztikus csoportokat képezve a szultán odaliszkjei, a legszebbek, a legingerlőbbek, a legcsábítóbbak. Parancsot kaptak, hogy menjenek le a kertbe, ahol nagy bünt elkövetett embernek kell meghalnia, kit azontán a szultán végzetlen irgalmasságában utolsó perceiben legszebb asszonyainak csókjai, hizelgése és könnyei által akar megvigasztaltatni; haláltusája hadd legyen édes,

gyengéd, csendes. S a remek asszonyok ime közeledtek, kíváncsian, aggódóan, a hold ezüsthénye által megvilágítva, az éj sötétkéi leple mögü, a kert virágágyai közt. A mennyei alakok kara csak lassan jött előbbre, titokteljes suttogással, közelebb, a mintegy a földből nőző fejhez, melynek szemei egyre nagyobbra és nagyobbra nyitak. S megcsókolták nemes arcélú homlokát. E kiválogatott asszonyok legszebbjei leborultak a földre, karjaikkal átkarolták a nyakát, úgy, hogy az a férfi kettős nyakláncot érzett: a földét, mely durván, hidegen, vadul szurkálta s majdnem agyonnyomta éles kavicsaival, másrészt azt a másikat, melyet fehér, gyengéd langymeleg, illatos női karok alkottak körülötte.

S óriási erőfeszítéseket tett, hogy ebből a borzasztó helyzetből menekedjék. Homlokán csók és könyök, egész testén pedig, vállaitól le a lábáig folyton erősödő kegyetlen nyomás melytől már a lélegzete is elállt. A föld, mérhetetlen szörnyhöz hasonlóan lezárta állkapcsát, összeszorította szétmorzsolta zsákmányát, átalakítván saját anyagává, földdélé.

csokat, de ezek az eljárások nem vezetnek célra. Oláh vidéken az oláh orvvadászok az őzagan-csokat füstre teszik, miáltal rózsásbarna színűvé válik az agancs, de ez is csunya, mert az agancs-ágak végei is barnák, holott ezeknek lehetőleg vakító fehéreknek kellene lenniök.

Állítólag a káli hypermangan oldata a legjobb szer. Az agancsvégeket viasszal vonják be arra az időre, a míg a pácolás történik, azután pedig a viasztól megtisztítják a végeket, melyek fehéren maradnak. Az éretlen agancs pácolásához 10%-os hypermangan-oldat kell, a penészes agancs tisztításához 2%-os oldat is elegendő. Mindkét esetben, akár szivacs, akár kefe segítségével dörzsöljük be az agancsot, elegendő. A penészes agancson képződő penészgombákat a hypermangan-oldat mint kitűnő deszficiens megóv, kipusztítja és az agancs barna-matt színű marad.

KÜLÖNFÉLÉK.

A szappanfa. A csodás és misztikus fölfogás, mely eddigelé a szappanfáról el volt terjedve, végre tisztázódott. A szappandió a szappanfa gyümölcse és oly jelentékeny mennyiségű szaponin-t tartalmaz, mint semmiféle más növény. Ez az új anyag a panamakérget valószínűleg háttérbe fogja szorítani, mert míg az

A mennyei női alakok csoportja csókolt, becézgette, szerelmének könyörületességének egész koszorújával körülfonta azt a fejet. Odafönt ragyogott az ezüstszerű hold s az égboltozat kék mélységéből a csillagok aranyszemei tekintettek alá.

Hirtelen a szultán kacagása riasztotta fel az odaliskeket s rettegve visszasiettek a palotába. A férfi utolsó perceit élte. Megtörő szemei azokat a mennyei alakokat még a virágágyak és bokrok között tovatűnni látta. Mielőtt azonban végleg lezárultak, még a szultán közeledtét is látták s a haldokló a dühöngő következő szavait hallhatta: — Ne panaszkodjál a végzeted fölött, mert az minden más emberéhez hasonlatos: a test benn ragad a földben, mely egészen elnyeli; homloka körül ott röpdösnek az eszmények, az illúziók, a szépnek gondolatai, eszméi könyvek és mosolyok: látni a mennyországot is, de messze, oly nagyon távol!... S az eszmények, a szerelem s a szépség megszöknek s eltűnnek, míg a föld zsákmányát, bármiképpen erőlködjük is ellene, visszatartja magának s porrá változtatja ismét.

utóbbinak szappanin-tartalma csak öt százalék, és például a szappangyökéré is csak tizenhárom-tizenöt százalék, addig a szappanfának gyümölcseiben ötvenkét százalék, szaponin van. A szaponin többnyire a gyümölcs husos burkában székel.

Japán törpefák. Ismeretes a japán ember előszeretete minden iránt, ami kicsiny s nem haladja meg a rendes mértéket. Ami fogalmunk szerint a kert, térs gye, tavakkal, szerteágazó utakkal. A japán meg oly kertet tervez, a mely az ebédőasztalnál nem nagyobb. A kis méret szeretete, törpésítette a fákat is. Minden kertész és erdész tudja, miképpen tegye csenevészé a fát. A japán törpefa nem ilyen. Törzse, ágai a nagy kor minden jelét bizonyítják. Gyökere a föld felett görbén csavarodik. A mesterség titka nagyon régi. Eredetéről nincsen emlék. Titka fiuról-fiura száll néhány családban. Amerikában és Angliában nagyon kedvelik a törpe fát s az előkelő urháznál jóformán alig hiányzik. Nagyon kevesen tudják, miképpen nevelik az ilye apró fát. A nyugati ember előtt majdnem ismeretlen türelem és kitartás hozza létre. Ötven év telik bele, míg egy tökéletes példányra tekinthet a kertész. A legkiválóbb példány megteremtésére rövid az emberi élet. A művész csak megkezdi, de a mű befejezése fiára, vagy unokájára marad.

A legnagyobb európai pálmaerdő. A legnagyobb pálmaerdő, melyet karcsu hajlékony datolya. pálmák alkotnak, Európában a spanyolországi Elche község közelében van. Messziről ez a pálmaliget egy zárt lucfenyő-erdőnek látszik s ha közelebb megyünk látunk csak különböző koru végtelennek tetsző pálmatorokat, melyeknek karcsu törzsén kecsesen himbálja a szellő a hatalmas, sűrű koronákat, melynek össze-
verődő öles hosszúságu, csillogó fényű zöld levelei sajátos susogást okoznak. Halványkék lombozatu, tűzvörös virágokkal hintett gránát almafák fedik sűrűen a pálmaliget talaját, melyek a pálmák magasbatörő sátra alatt előszeretettel tenyésznek. A pálmaerdőn keresztül világának Elche házacskaí, melyek valóságos mór városka benyomását teszik a szemlélőre, jöllehet a mórok, kik e pálmákat elültették, már régen eltűntek Spanyolország földjéről. Az erdő kerülete három óra járásnyi és körülbelül 100,000 tőzset foglal magába. Az erdőt tápláló vizet a közeli hegyekből csörgedező Vinalapó szolgáltatja, melynek homokos medre azonban Elchénél teljesen kiszáradt, mert vize a városka fölött, egy még a mórok által épített hatalmas medencébe a „pantano de Elche”-be gyűl össze, ahonnan tömlőkön keresztül jut a vízcsatornába, melyek pálmároót behálózák s eléggé nedvessé teszik a pálmák talaját. Az elchel datolyapálmák 10—25 méter átlagos magasságnak és minden évben dusan gyümölcsöznek. A datolyákat Spanyolország maga költi el, míg a kereskedelembe leginkább csak a fehéritett pálmalevelek kerülnek, melyekből egész hajórakományokat szállítanak a virágvasárnapi körmenetekre Alicante és Santa

Pola kikötőiből, Portugáliába, Irlandba, Angliába, és Nyugat-Franciaországba. Az elchei pálmaerdőhöz képest azok a pálmaligetek, melyek Dél-Olaszországban Terracianában, továbbá a Riviera környékén és San-Remo és Ventimiglia között tenyésznek, ugyancsak szegényes benyomást tesznek, mert a legnagyobb közülök is alig számlál 4000 törzset.

Halálos ugrás. Sátoraljaujhelyről jelentik: Nagy Gergely nagydaróci munkás és Merk Jakab tasnádi kádár Szerencsről Sátoraljaujhelyre akartak utazni, de tévedésből a Miskolcra induló gyors vonatra szálltak föl. Tévedésüket csak akkor vették észre, a mikor a vonat az állomást elhagyta. A robogó vonatból a két ember kiugrott, de oly szerencsétlenül, hogy Nagy Gergely szörnyet halt, Merk Jakab pedig veszedelmesen megsebesült.

Tragédia az őrségen. Belgrádból jelentik: A hadügyi muzeum közelében egy Ilits nevű őrségen álló katona rálőtt egy járőrségre, melyet Nikolics hadnagy vezetett. A hadnagy súlyosan, egy közember könnyebben megsebesült. A járőrség azonnal visszavonult. Amidőn később az őrparancsnok Illicset fölkereste, halva találták. Hírlapi jelentések szerint Illics elfelejtette a jelszót és félelemből először a járőrségre lövöldözött, majd maga ellen fordította fegyverét. A vizsgálatot megindították. A király tegnap meglátogatta a hadnagyot a kórházba ápolnak.

Szerkesztői üzenetek.

Szomora József Vorca. Az egyesület ügye nem alszik s azt hisszük, hogy a helyi (kerületi) gyűléseket husvétkor, a nagy gyűlést pedig pünköstkor megtarthatjuk. Addig türelmet kérünk. **Fetz Lajos** urnak, F. Szivágy. B. Pál kartárs ajánlásunkra új helyet kapott, lakása Branyicska, Hunyad megye. B. J. kartárs most is Suron van. Pészely Lajos a Sárosmegyei Hertneken volt utoljára, de innen a lapja már pár hét előtt azzal jött vissza, hogy elköltözött s azóta nem tudjuk, hol van. **Hurdu György** urnak, Kosztessd. Levelünket eddig már bizonyosan megkapta.

A kiadóhivatal postája.

Jagos Flórián urnak, Gardánfalva. A címzést helyesbítettük. Köszönet a figyelmeztetésért. **Udvardy Ferenc** urnak, G.-Szt.-Imre. A küldeményt most is köszönettel vettük. **Pintyili György** urnak, F.-Ucsa. Feljegyeztük, de reméljük, hogy törlésre nem kerül a sor. **Kaiser János** urnak, Gyarmat p. A 2 koronát vettük. **Harangozó Emil** urnak, Demény. **Plenka Ágoston** urnak, Jálma. A 4—4 korona beérkezett. **Szabó József** urnak, Bekényerdő. A címet kiigazítottuk. **Obuch Mihály** urnak, Hidaskürt A közlött címekre megindítottuk a lapot. Reméljük, hogy az illetőkben buzgó híveket fogunk nyerni. Köszönet buzgólkodásáért! Bár többi olvasóink is hasonlóan igyekezzenek új híveket szerezni! **Traub Károly** urnak, Hermán p. A megrendelt könyvet már eddig nyilván megkapta. Az új előfizető címére elküldtük a lapot. **Páskuj Dániel** urnak, Ilosya. A 2 koronát vettük.

151/1908. szám.

Alsó-Fehér vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága a lemondás folytán megüresedett Nagyenyed székhellyel rendszeresített Nagyenyed alvidéki és Alvinci székhellyel az alvinci járási erdőőri állás betöltésére pályázatot hirdet.

Javadalmazás: 400 korona fizetés utólagos havi részletekben, 80 korona lakbér, 160 korona lótartási általány, 8 korona irodai általány utólagos évnegyedes részletekben.

Az általa felfedezett és felhajtott kártérítésekből 1/5 rész és hajtó pénz.

Erdőkihágási tárgyalásokon való megjelenésért 2 korona napidíj és 20 fillér kilométer pénz.

A pályázóktól az 1879. évi XXXI. t.-cikk 37. §-ában foglaltak és a szakvizsga letételén kívül az oláh nyelvnek tudása is megkívántatik.

A kellőleg felszerelt pályázati kérések, 1908. év március hó 10-ig Alsó-Fehér vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához nyújtandók be.

M. kir. állami erdőhivatal.

Nagyenyeden, 1908. évi február hó 4-én.

Dezső Zsigmond,
m. kir. erdőmester.

„VADÓR“

című Hönig-féle tankönyvet bármely mennyiségben megvesz lapunk szerkesztősége.

Nyomatott **HIENTZ JÓZSEF** könyvnyomdájában Szászsebesen.

Egyenruhákat,
Egyenruházati cikkeket,
Polgári ruhákat,
Fehérneműt.

Fegyvereket és töltényeket

A legjutányosabb árak mellett legjobb
minőségben készít

BLUM SÁNDOR

udvari szállítója Ő Felsége a perzsa császárnak, I. Péter szerb királynak és Wladimirovits orosz császári nagyhercegnek.

Budapesten

Váczi utca 15.

Erdőtiszteknek nemkülönböztetve erdőaltiszteknek előnyös
részletfizetési kedvezmények.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra mértékek
felvétele végett a cég egy szabásza saját költségén
bárhova elküldi.

Arjegyzéket és mintákat ingyen küldök.

Vidéki megrendelésekre kiváló gond lesz fordítva.
Legkisebb megrendelést is szívesen eszközölök. Meg
nem felelő aru a cég költségén visszaküldhető.

EGYEDÜLI FERLACHI GYÁRTMÁNY

mely a bel- és külföldi gyártmányok
közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Arany érem:

Páris 1906.

46 remekelés.

OGRIS MARCUS

fegyvergyár és (prácios) puskaműves.

FERLACH (Karinthia) szállít elsőrangú
bármily rendszerű vadász- és céllövő-fegy-
vereket legjobb és legpontosabb kivitelben.
Különlegesség nagyon könnyű Drilling
fegyverekben. — Súlyuk 2-8—3 kg.

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

Browning-féle serétes-ismétlőfegyver
— 225 korona gyári árban. —

Arjegyzék ingyen. — Magyar levelezés.

MÁGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller Janos

Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórás, főtálatója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bármintve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Előnyös vadértékesítés

Szarvas, dāmivad, vadsertés őz, nyul,
fogoly és egyéb lött vad értékesítését
minden mennyiségben elvállalom a
legmagasabb árak mellett.

Azonnali készpénz elszámolás!

Ajánlatokkal kér:

Fodor Károly,

bizományos

BUDAPEST, (központi vásárcsarnok).

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet

A nagyméltósági földművelésügyi m. kir. minisztérium 70542 magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdészeti- és erdő altiszt

egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat és mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek- és harisnyák óriási választékban.
Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák

a legjobb magyar- és angol szöveteiből elsőrangú szabászok közreműködése mellett készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánva saját költségünkön egy szabást küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat

ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket készséggel beszerzünk.
Meg nem felelőt visszavesszünk.

◻◻◻ Az alkalom előny. ◻◻◻

Ne mulassza el megrendelni!

mert míg Manhattan nélkül 100 kg. Manhattan állatpor keverékkel hizlalva 387 kg. nyomott már a sertés.

Csak 2 fillérbe kerül naponta és fejenként.

A gazdák tenyésztők és hizlálók kincse e táppor.

A sertés, birka, házinyul, szépen fejlődik, gyorsan nő és hamarabb hizik, a tehén és kecske több és jobb minőségű tejet ad, a ló és szarvasmarha sokkal erősebb lesz és súlyosabb terhet bír el, ezen jó tulajdonsága az összes szárnyas állatokra is kiterjed, ha ezek eleségébe naponta a világhírű Manhattan tápporból csekély mennyiséget adagolunk; 5 kilónként is szállítatjuk (ez elég 2 disznónak 3 hónapig) olcsón 5 korona postautánvétellel, hogy minden egyes kisebb gazdának, egyáltalán tenyésztőknek, hizlálónak (már egy vagy kettő hizlalásához) is kevesebb költséggel egyszerre beszerezhető lehessen és ezzel azt is elérte, hogy mindig friss tápporral rendelkezik.

Hasznos tanácsadó (azaz Utasítás) a háziállataink hizlalása és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és ettől való megóvhatóságukról című minden gazdának nélkülözhetetlen tanulságos könyvet minden rendeléshez ingyen mellékelünk, más különben 50 fillér árban megkapható.

100 kiló 50 korona, 50 kiló 25 korona
Budapestről vasuton szállítva.

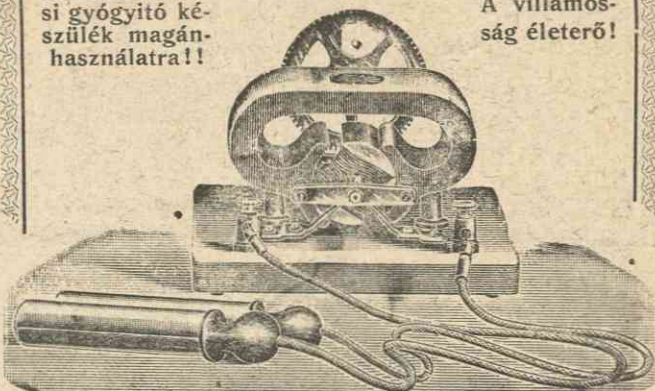
Utánrendelés, kifogyta előtt egy pár nappal előbb történjék.

Megrendelési cím: Manhattan-vállalat
Budapest, VII., Verseny-utca 6-63 sz.

Az élet megújítása és meghosszabítása az eredeti amerikai „Elektrophor“-ral.

Villamos orvosi gyógyító készülék magánhasználatra!!

A villamosság életerő!

A szenvedő, gyengélkedő és gyenge szervezetű emberiség figyelmét felhívom arra, hogy azt a villamos készüléket használja, mert az Elektrophor erősíti az idegeket, megújítja a vérünket, élesíti az eszünket és érzékeinket, a vér keringésének és idegrendszerünknek a szabályos működését biztosítja és megóv bennünket minden betegségtől. Bourg dr. tanár, a párisi egyetem orvosi fakultásának tagja, az Elektrophorról a következőképp nyilatkozott:

„Nemcsak köszvényt, reumát, görcsöket, idegességet és asztmát gyógyítottak vagy legalább is enyhítettek ezer meg ezer olyan esetben „Elektrophor“-ral, a melyben az orvosok tudománya csodát mondott, hanem idegbetegségek, felfázás elgyengült férfi erő kólika, fülzúgás, álmatlanság, hipochondrikus állapotban levőknek, de különösen székrekedésben és aranyérben szenvedők baja ellen alkalmazva, egy-néhány nap múlva, de sok esetben néhány óra múlva, is csodálatos enyhülést észleltek. Fájdalmas női betegségekben szenvedők majdnem biztos enyhülést és gyógyulást nyernek. Aldott állapotban levők sikerrel használhatják.”

Nem romlik! Örökké tart! — Egy teljes kis készülék ára 25 kor. Gyenge szervezetűek részére. Egy teljes nagy készülék ára 50 korona. Idült betegségek gyógyítására. Különleges Elektrophor igen erős árammal 100 kor. A pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett szállítja AUFFENBERG JÓZSEF

Budapest, VII., Verseny-utca 6-63.

Az „Elektrophor“ telepek nélkül ad villamos áramot évekig. Kitűnő működéseért kezességet vállalok. Kezelése könnyű és egyszerű miért is elismeréssel nyilatkozik használója rendszerint.

Nyomatott HIENTZ JÓZSEF könyvnyomdájában Szászsebesen.